

Desolació per la impossibilitat de donar el colp de gràcia.

¿Contra el catalanisme?

Afirmar, com s'ha fet sovint, que l'Espanyol va ser creat per a contrarestar el catalanisme que envoltava el Barça, és erroni. Encara que alguna cosa de cert hi ha en l'asseveració. Es tracta, si més no, de l'aprofitament polític que els aficionats han fet d'un esport convertit en espectacle que permetia, dins de la legalitat, reunir un bon aplec de gent de forma periòdica. En moments de dificultat expressiva, el FC Barcelona ha estat el representant oficial del nacionalisme català. Per contra, grups més o menys anticalanistes s'han apoderat de les grades de l'Espanyol per llençar les seves proclames.

En l'actualitat, i malgrat la tolerància política, continua, qui sap si per tradició o senzillament per purs motius socials, aquest maniqueisme ideològic entre els dos clubs més grans de Barcelona. Encara que les actituds s'han radicalitzat, i l'independentisme ha quallat en certs sectors del Nou Camp, els *boixos nois*, i el feixisme en una part de les grades *periques*, les *brigadas blanquiazules*.

Dimecres passat, després de vuitanta-vuit anys, la possibilitat de l'Espanyol de donar el colp de gràcia a la seva història de segon es va malbaratar, per obra i gràcia del Bayer Leverkusen. Hi ha qui diu que és cosa de la bruixa. D'altres, que la culpa, la té el fatalisme històric, que la bruixa és pura coincidència, que ja en fan prou, els del Bayer, llevant del cap a mig món la migranya. □

LES FLAMES, ESPECTACLE FINAL DEL NUEVO

El cinerama que el foc s'endugué

Nascut els anys vint com a teatre, va ser una de les màximes atraccions del Paral·lel. Reconvertit en cinema, el Nuevo va ser el primer a acollir l'espectacularitat del Cinerama. Feia ja dos anys que era tancat i un incendi, sobtat i implacable, se l'ha endut definitivament.

Carles Singla

Va tenir un final tan espectacular i tan dramàtic com moltes de les pel·lícules que s'hi havien projectat. El foc es va menjar el cinema Nuevo, i ja són dos, en menys de mig any, els cinemes barcelonins que han sofert un incendi. Però, així com al París la pantalla s'il·luminava encara cada nit amb Mickey Rourke i *El corazón del ángel*, el Nuevo ja feia més de dos anys que era tancat. Les flames van prendre tant, en el sostre de fusta i la decoració en negre i vermell, que mai no es podrà saber com va començar el foc.

El Nuevo va néixer com a Teatre Nou a principi dels felïços vint, el 1922, com la seva façana autèntica encara proclama. Més avant es va recobrir amb una falsa façana, de línies modernes, que ocultava la primitiva del teatre. Durant l'època daurada del Paral·lel, a la dècada dels 30, el Teatre Nou es va convertir en un dels centres neuràlgics de l'avinguda. Junt amb el Victòria, eren els temples de la sarsuela, però també el drama i la comèdia van passar pel seu escenari.

Després de la guerra, el Paral·lel ja no va recuperar l'antiga esplendor, i el Teatre Nou es va convertir en cinema Nuevo. De primer va ser un cinema de repertori, on s'oferien dobles programes de pel·lícules que ja havien passat pels circuits d'estrena i de reestrena. La seva segona etapa gloriosa comença el 1958, en convertir-se en el primer cinerama de l'Estat espanyol.

El cinerama va néixer quasi com una atracció de fira, i els primers títols que es van filmar en aquest sistema eren documentals que remarcaven l'espectacularitat de la projecció. *Esto es cinerama* va ser el primer títol que es va comercialitzar en aquest format, i també el primer en passar per la pantalla del Nuevo. Es filmava amb tres càmeres simultàniament, i després es reproduïa la imatge amb quatre projectors. Tres per a la imatge i un quart per a la banda sonora.

La pantalla era d'unes dimensions

enormes per tal de fer la competència a la competent televisió naixent. I per coordinar els quatre projectors hi havia un encarregat de projecció que, a més, s'ocupava de subratllar els efectes sonors pel simple procediment d'apujar el volum dels altaveus en el moment precís. El públic s'hi va entusiasmar, i de seguida es van obrir dos cinerames més a Barcelona, el Florida i el Waldorf, al temps que s'organitzaven excursions amb autocar, de pobles d'arreu, per passar un dia a Barcelona i, naturalment, veure una pel·lícula en Cinerama. El Nuevo va ser, a més, el primer local propietat de Cinesa, l'empresa que també va crear els altres dos cinerames i que avui dia controla quasi la meitat dels cinemes de Barcelona. Cinesa va vendre el local del Nuevo a una immobiliària quan es va tancar, fa dos anys.

L'altre gran exhibidor barceloní, l'empresa Balanà, per estalviar-se de pagar la patent americana del cinerama, va crear un sistema propi, el vistarama, basat en el mateix procés, que es va situar en el Regio Palace, encara avui en funcionament, al capdavant del Paral·lel.

Després dels primers títols documentals, com *Las 7 maravillas del mundo* o *Aventuras en los mares del sur*, va arribar *La conquista del oeste*, la primera pel·lícula d'argument en cinerama, que va anar seguida d'*El maravilloso mundo de los hermanos Grimm*. En aquella època era normal que una pel·lícula aguantés un any en cartellera i, amb els anys, la complexitat del sistema es va demostrar excessiva. Els tres projectors es van sintetitzar en un de sol però amb pel·lícula de 70mm, el doble de l'amplada normal, i unes lents que augmentaven l'espectacularitat.

En els seus últims anys, havia tornat a ser un cinema d'estrena, amb sistema de projecció normal, i l'últim film que va passar per la seva pantalla va ser una cinta absolutament oblidable, *Zona de guerra, el parque*. Però tots aquells que van viure l'emoció de l'arribada del cinerama ja mai no oblidan el Nuevo. □